

Pinigt

Samtalshandledning till filmerna

 VÄSTERBOTTENS
LÄNS LANDSTING

VÄRLDENS BÄSTA
Hälsa2020

Samtalsunderlag till Pinigtfilmerna

Innehållsförteckning

Förord	4
Tips på material och fakta	5
Pinigt 1: "Han såg inte ut att ha nåt i alla fall"	6
Pinigt 2: "Norrlands sista oskuld"	7
Pinigt 3: "Omvänd Viagra"	8
Pinigt 4: "Jag fattade inte varför hon inte ville"	9
Pinigt 5: "Självmedicinering"	10
Pinigt 6: "Det är int´ jag som är bög"	12
Pinigt & Pirrigt 1: "Bara hängla lite"	13
Pinigt & Pirrigt 2: "Glow in the dark"	15
Pinigt & Pirrigt 3: "Du käkar väl p-piller?"	17
Pinigt & Pirrigt 4: "Man måste ju va schysst"	19

Bilagor med förslag på praktiska övningar

Bilaga 1 Oavslutade meningar*	20
Bilaga 2 Fyrhörnsövning*	21
Bilaga 3 Debattövning med tilldelad åsikt*	22
Bilaga 4 Kondomlinjen.....	23
Bilaga 5 Klamydiafrågesport.....	24
Bilaga 6 "One-liners"	26
Bilaga 7 Sant eller falskt?	27
Bilaga 8 Utdrag från text på webbsidan okejsex.nu	30

Förord

Sedan 2010 har Västerbottens läns landsting inom visionsarbetet Hälsa 2020 arbetat med korta animerade filmer som berör viktiga dilemman i sex- och samlevnadsfrågor. De första sex filmerna som går under namnet Pinigt är baserade på historier om pinsamheter som unga har skickat in. De senaste fyra filmerna som går under namnet Pinigt & Pirrigt har tre olika valbara slut. De olika filmsluten bygger på förslag från ungdomar som skickats in via webbsidan hälsa2020.se. Filmerna och samtalshandledningen har tagits fram av hälso-utvecklare Eva-Britt Carlsten, kurator Kerstin Granberg - Lundgren i samarbete med projektledare/manusförfattare Amanda Kernell. Animatör och regissör är David Sandberg.

Tanken med den här samtalshandledningen är att den ska göra det lättare att använda filmerna i pedagogiska sammanhang och i undervisningssyfte. Vi menar att filmerna med sin korta längd är perfekta underlag till diskussioner i ett ämne som lätt kan kännas svårt och privat. I handledningen finns förslag på diskussionsfrågor till varje film och praktiska övningar relaterat till filmernas teman som till exempel säkrare sex och ansvar, sexuellt överförbara infektioner (STI), smittskyddslagen, riskbeteenden, sexuella övergrepp, könsstereotyper och normer.

Strukturen i varje film består av fyra delar; *samtalsöppnare, diskussionsfrågor, reflekterande övningar och praktiska övningar*. Det som kallas samtalsöppnare är teman som vi anser vara centrala i respektive film. De behöver inte användas till att inleda passet utan kan tas upp när som helst för att lyfta diskussionen och framlägga nya fakta och/eller perspektiv. Vi rekommenderar därför samtalsledaren att läsa på mer om dessa samtalsöppnare inför visandet av filmen. Till varje avsnitt hör också påståenden som kan användas till övningen *Sant eller Falskt*. Den övningen finns beskriven tillsammans med de andra praktiska övningarna i bilaga 1–7. Våra exempel på diskussionsfrågor, teman och övningar är bara förslag och kan så klart bytas ut.

Filmerna är fristående och man kan välja att bara se och diskutera en film. Om ni väljer att visa Pinigt & Pirrigtfilmerna med de alternativa sluten rekommenderar vi att först visa filmen utan de alternativa sluten. Då har eleverna själva möjlighet att skriva eller diskutera egna förslag på slut. Men man kan också välja att diskutera de alternativa sluten var för sig och/eller alla tre och efter det ges möjlighet att göra egna förslag på slut.

Tänk på att alltid ha med perspektiven sexuell läggning, genus och etnicitet där det är möjligt. Vi rekommenderar därutöver följande samtalsregler under diskussionerna: Vi talar inte om privata erfarenheter, vi nämner inga egennamn och berättar inte några historier om personer som inte är i rummet.

Vi rekommenderar att samtalsledaren ser filmerna innan de visas för gruppen.

Eva-Britt Carlsten
hälsoutvecklare

Kerstin Granberg Lundgren
kurator

Amanda Kernell
projektledare/manusförfattare

För mer information:

Eva-Britt Carlsten, 090-785 72 10 eller 076-789 72 10, evabritt.carlsten@vll.se

Tips på material och fakta

Webbplatser:

Ungdomsmottagningen på nätet
www.umo.se

Riksförbundet för sexuell upplysning
ww.rfsu.se

Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter
www.rfsl.se

Om att sätta gränser, övergrepp och vad som är "okej sex"
www.okejsex.nu

Få gratis kondomer på posten
www.gratiskondomer.nu

Beställ hem gratis klamydiatest med posten
www.klamydia.se

Smittskyddsinstitutet. Aktuell statistik mm om sexuellt överförbara infektioner
www.smi.se

HBT och heder. För dig som är ung hbt-person och utsatt för kontroll, hot eller våld.
<http://www.hbtheder.se/>

Studie om Ungdomars Kunskap, Attityder och Beteende:
<http://www.ungkab.se>

Lagar:

Om smittskyddslagen
<http://www.umo.se/Sex/Konssjukdomar/Smittskyddslagen/>

Sexualbrottslagen
6 kap. Brottsbalken om våldtäkt och övriga sexuella övergrepp
[http://www.nck.uu.se/Kunskapscentrum/Kunskapsbanken/Praktik+och+metod/Vad_sager_lagen_ /](http://www.nck.uu.se/Kunskapscentrum/Kunskapsbanken/Praktik+och+metod/Vad_sager_lagen_/27_juli_2012)
27 juli 2012)

Diskrimineringslagstiftning
<https://lagen.nu/2008:567>

Abortlagstiftning
<https://lagen.nu/1974:595>

Hets mot folkgrupp.
<https://lagen.nu/1962:700#K16P8S1>

Lästips som kan beställas och laddas ner via www.rfsu.se:

Kukkunskap – en skift om mannens kön, Stefan Laack, RFSU (nyutgåva 2008)

Fittfakta – en skift om kvinnans kön, Tina Nevin, RFSU (nyutgåva 2008)

Kondompraktika för män, Hans Olsson, RFSU, 2004

Kondomboken.Handledning med elevmaterial, Olsson, Lennerhed m.fl, RFSU, 2007

Pinigt 1: "Han såg inte ut att ha nåt i alla fall"

Förslag på samtalsöppnare

Är sexualitet och att ha sex samma sak? Vad är skillnaden?

Vad är det "att ha sex"?

Forskning visar att det finns en stark koppling mellan sexuellt riskbeteende och alkoholförtäring – diskutera kring detta.

Vad gör man på ungdomsmottagningar? Vad kan man få hjälp med?

Använd övningen Sant eller Falskt (se nedan) som samtalsöppnare.

Förslag på diskussionsfrågor kopplade till filmen:

Vad kunde Anna ha gjort annorlunda?

Vad kunde killen i filmen ha gjort annorlunda?

Anna blir full och raggar upp en kille. Blir sex bättre när man druckit alkohol? Kolla upp vad forskningen säger.

Vad kan Anna göra när hon har haft oskyddat sex?

Förslag på allmänna diskussionsfrågor:

Diskutera oskuldsbegreppet. Är det lika för killar och tjejer? Är det viktigt att bli av med "oskulden"?

Vad är skillnaden mellan att ha sex med någon man är tillsammans med eller med någon tillfällig partner?

Många använder inte kondom vid tillfälliga sexuella kontakter. Vad tycker du om det?

Vilka förväntningar och fördomar finns om "första gången" d.v.s. sexualdebuten?

När anser du att man förlorat "oskulden"/gjort sexualdebut – första kyssen, första hånglet, första samlaget eller något annat?

Vad tror ni anses bäst, att ha förlorat "oskulden" eller att ha väntat?

Förslag på reflekterande övning

Anna är din kompis och hon är inte så nöjd med hur hennes sexuella debut blev.

Vad skulle du gett henne för råd för att hon skulle ha sluppit ångest dagen efter?

Alternativt gör om manus så att Anna får en trevlig kväll med lyckligt slut.

Det är vanligt att man inte skyddar sig med kondom när man är full fastän man inte vill få ett oönskat barn eller en könssjukdom. Vad tänker du om det? Diskutera!

Förslag på praktiska övningar:

Fyrhörnsövning

(se bilaga 2)

Oavslutade meningar

(se bilaga 1)

Sant eller Falskt?

(se bilaga 7)

Sant eller Falskt?

Det syns och märks om man har en könssjukdom. (*Falskt. Ofta inte*).

Över hälften har haft sex när de börjar gymnasiet? (*Falskt. Cirka en tredjedel har det*).

Många använder inte kondom vid tillfälliga sexuella kontakter. (*Sant*).

Nästan alla tjejer blöder första gången de har samlag. (*Falskt. Under 50 % blöder*).

Ett vanligt samlag pågår i genomsnitt i några minuter. (*Sant. Ett samlag tar 5–7 minuter i snitt. Sex i en vidare bemärkelse kan man så klart ha längre tid. Sex kan ju vara många saker*).

Pinigt 2: "Norrlands sista oskuld"

Förslag på samtalsöppnare:

Vad menas med oskuldsbegreppet?

Myten om mödomshinnan – vad menas?

Vilken betydelse har "myten" för tjej respektive kille?

Sexuell läggning: Hetero- homo- och bisexualitet samt transpersoner.

Är oskuldsbegreppet olika beroende på sexuell läggning?

Heteronormen – vad innebär den?

Använd övningen *Sant eller Falskt* (se nedan) som samtalsöppnare.

Förslag på diskussionsfrågor kopplade till filmen:

Hur kunde Simon ha förberett sig bättre?

Vems ansvar borde det ha varit att kondomer funnits tillhands? Tjejens eller Simons? Bådas?

Diskutera.

Förslag på allmänna diskussionsfrågor:

Vilka förväntningar och fördomar finns kring "första gången"/sexualdebuten?

Vad tror ni anses bäst, att ha förlorat "oskulden" eller att ha väntat?

Vad är första gången – första kyssen, första hånglet, första samlaget eller något annat? Vem ska betala för kondomer? Vem ska betala för akut p-piller om det blir aktuellt?

Hur får man tag på kondomer?

Det finns en fördom om att kondomer lätt går sönder. Diskutera handhavande av kondomer.

Många väljer att inte använda kondom vid tillfälliga sexuella kontakter. Vad kan det bero på?

Ger alla könssjukdomar symtom? Vilka könssjukdomar och vilka symtom i så fall? Ta reda på fakta och redovisa.

Förslag på reflekterande övning:

Tjejen tog inte själv fram en kondom och Simon frågade inte henne. Vad tänker du om det? Ge ditt råd till Simon med tanke på att han och hans tjej "planerat" att ha sex men ändå inte fixat kondomer.

Hur tror du att du skulle ha gjort i Simons alternativt i tjejens situation?

Din partner vill inte använda kondom, men du vill det. Vad gör du då?

Förslag på praktiska övningar:

Debattövning om preventivmedel

(se bilaga 3)

Oavslutade meningar

(se bilaga 1)

Kondomlinjen

(se bilaga 4)

Sant eller Falskt?

(se bilaga 7)

Sant eller Falskt?

Det syns och märks om man har en könssjukdom. (*Falskt. Ofta inte.*)

Över hälften har haft sex när de börjar gymnasiet. (*Falskt. Cirka en tredjedel har det.*)

Många använder inte kondom vid tillfälliga sexuella kontakter. (*Sant.*)

Pinigt 3: "Omvänd Viagra"

Förslag på samtalsöppnare:

Hur fungerar kroppen sexuellt? Är det någon skillnad mellan tjejer och killar?

Anatomifrågor.

Använd övningen *Sant eller Falskt* (se nedan) som samtalsöppnare.

Förslag på diskussionsfrågor kopplade till filmen:

Filmen beskriver en sexuell fantasi. Men om Simons och lärarinnans relation hade utvecklats till en verklig relation, vad gäller då? Vilka lagar och regler? Se Brottsbalken 6. kapitlet.

Förslag på allmänna diskussionsfrågor:

Vad skulle du/ni vilja ha för information på sex- och samlevnadsundervisningen? Gör ett önskeschema!

Varför får unga killar så lätt stånd/erektion?

I vilka situationer kan man få stånd?

Får tjejer stånd?

Om man tappar ståndet i en sexuell situation: Vad kan det bero på? Ta reda på fakta.

Förslag på reflekterande övning:

Du/din grupp är sexualrådgivare och har en frågespalt i en ungdomstidning.

Fråga 1. En kille som inte får stånd/erektion när han vill ha sex med sin partner undrar om han är impotent och vill veta vad han ska göra. Kolla fakta och svara.

Fråga 2. En person skriver: Min partner får inte stånd, beror det på mig? Vad ska jag göra? Kolla fakta och svara.

Fråga 3. En ung kille är orolig för att han får stånd när han ser både snygga killar och tjejer. Han fantiserar ofta om att ha sex med dem. Han får lätt stånd och tycker att det är pinsamt. Han undrar om det är något fel på honom. Kolla fakta och svara.

Förslag på praktiska övningar:

Oavslutade meningar

(se bilaga 1)

Sant eller Falskt?

(se bilaga 7)

Sant eller falskt?

Killar vill alltid ha sex. (Falskt).

Om en kille har stånd så är det alltid för att han är upphetsad/vill ha sex. (Falskt).

Om man onanerar mycket kan man bli sjuk. (Falskt. Det är nyttigt. Man får fler endorfiner i kroppen som gör en glad och avslappnad).

Det är väldigt farligt för killar att ha stånd för länge. (Falskt. Men man kan få det som kallas för "blue balls" då man får en slags kramp i pungen. Men smärtan går över så snart man får utlösning eller när ståndet avtar).

Pinigt 4: ”Jag fattade inte varför hon inte ville”

Förslag på samtalsöppnare:

Vad säger den svenska lagstiftningen om sexuella övergrepp och våldtäkt?

Genus och maktförhållanden.

Traditionella könsroller.

Använd övningen *Sant eller Falskt* (se nedan) som samtalsöppnare.

Förslag på diskussionsfrågor kopplade till filmen:

Är det farligt för tjejen i filmen att ha sex när hon har mens?

Hur tycker du/ni att paret i filmen visade/inte visade respekt för varandra?

Varför tror du/ni att tjejen i filmen hade svårt att säga nej?

Vad kunde Simon ha gjort annorlunda?

Kunde tjejen i filmen ha gjort något annorlunda?

Förslag på allmänna diskussionsfrågor:

Vad är okej sex? (Läs mer på webbsidan okejsex.nu).

Hur vet man att den andra inte vill?

När blir det ett övergrepp? Våldtäkt?

Kan killar bli våldtagna?

Kan man bli utsatt för ett övergrepp av någon man är kär i och/eller tillsammans med?

När är det svårt att säga nej? Är det skillnad för killar och tjejer?

På vilket sätt kan man göra klart för sin partner att man inte vill utan att såra den andra? Är det skillnad för killar och tjejer?

Förslag på reflekterande övning:

Vilket råd skulle du vilja ge till killen respektive tjejen i filmen?

Om du fick skriva om Simons repliker, vad skulle han ha sagt då?

”Om man verkligen är kär då ska man (vilja) ha sex”. Reflektera över påståendet.

Förslag på praktiska övningar:

One-liners (se bilaga 6)

Sant eller Falskt? (se bilaga 7)

Listan: Gör en lista på vad som är ”okej sex”. Jämför med (se bilaga 8)

med listan på webbsidan okejsex.nu.

Sant eller Falskt?

Det är skadligt för en tjej att ha samlag när hon har mens. (*Falskt. Det är inte farligt*).

Folk som är attraktiva har inga könssjukdomar. (*Falskt*).

Man skulle veta om folk man känner har en könssjukdom. (*Falskt*).

Det är väldigt farligt för killar att ha stånd för länge. (*Falskt. Men man kan få det som kallas för ”blue balls” då man får en slags kramp i pungen. Men smärtan går över så snart man får utlösning eller bara slutar ha stånd*).

Att hångla betyder inte ja till samlag. (*Sant*).

Pinigt 5: "Självmedicinering"

Förslag på samtalsöppnare:

Könssjukdomar d.v.s. sexuellt överförbara infektioner (STI = Sexually Transmittable Infections) och hiv, råd och fakta.

Symtom och behandling av sexuellt överförbara infektioner (STI).

Sexuellt överförbara infektioner som går under Smittskyddslagen.

Faktabeskrivning av en ungdomsmottagning.

Vad tystnadsplikten innebär dels för de som arbetar inom vården och dels för patienten.

Man kan använda övningen Sant eller Falskt (se nedan) som samtalsöppnare.

Förslag på diskussionsfrågor kopplade till filmen:

Varför reagerar Anna med att försöka självbehandla sig?

Vem skulle Anna kunna prata med? Var skulle hon kunna ringa?

Kan Anna besöka Ungdomsmottagningen utan att mamma får veta?

Måste Annas mamma få veta att Anna har en könssjukdom?

Förslag på allmänna diskussionsfrågor:

Vad gör man om man misstänker att man har en sexuellt överförbar infektion (STI)? Ta reda på fakta.

Vad händer om man har en sexuellt överförbar infektion (STI) som går under Smittskyddslagen?

Vilka sexuellt överförbara infektioner (STI) är vanligast i Sverige? Kolla statistik.

Hur vanligt är hiv i Sverige? Globalt?

Kan man se på någon om han/hon har en könssjukdom (STI)?

Testning av hiv och/eller andra könssjukdomar (STI) – var man kan testa sig, kostnader och hur det går till. Kolla fakta.

Förslag på reflekterande övning:

Om du vore Annas kompis vad skulle du ge henne för råd?

Tipsa Anna vem/vilka hon skulle kunna prata med.

Anna verkar vara rädd för att besöka Ungdomsmottagningen. Vad skulle du säga för att få henne att gå dit istället för att behandla sig själv?

Skriv en lista med för- och nackdelar med att använda kondom. Individuellt eller i grupp.

Diskutera eventuella för- och nackdelar.

Förslag på praktisk övning:

Kondomlinjen

(se bilaga 4)

Sant eller Falskt?

(se bilaga 7)

Sant eller Falskt?

Det syns utanpå vem som är smittad. (*Falskt*).

Man märker alltid om man har en könssjukdom/STI. (*Falskt*).

Man känner sig oftast lite febrig om man har fått kondylom. (*Falskt*).

Om man får klamydia så märker man oftast ingenting. (*Sant. Över 70 procent av tjejerna och över 50 procent av killarna får inga symtom*).

Tjejer ska kissa efter sex för att inte få könssjukdomar. (*Falskt. Men om man inte kissar efter samlag kan man som tjej lättare få urinvägsinfektion*).

Man kan bota hiv numera. (*Falskt. Det finns däremot bromsmedicin*).

Pinigt 6: "Det är int´ jag som är bög"

Förslag på samtalsöppnare:

Vad står förkortningen HBTQ för?
Hetero-, homo-, bi- och transpersoner. Vad innebär det?
Hur många beräknas vara homosexuella i Sverige?
Diskrimineringslagstiftning.
Trakasserier. Var går gränsen för vad som är trakasserier?
Använd övningen Sant eller Falskt (se nedan) som samtalsöppnare.

Förslag på diskussionsfrågor kopplade till filmen:

Är Simon homosexuell nu när han har kysst en annan kille?
Tror du att Simon kommer att berätta det här för sina vänner? Om inte, varför?
Vad tror du att Simons kompisar skulle säga om det visar sig att Simon är homo- eller bisexuell?

Förslag på allmänna diskussionsfrågor:

Vad är sexuell läggning, könsuttryck och könsidentitet? Ta reda på fakta och diskutera.
Ibland talas det om "sexuella praktiker" – vad innebär det?
Vad är heteronormen? Ta reda på fakta och diskutera.
Homofobi. Ta reda på fakta och diskutera.
Är det skillnad mellan tjejers och killars homosexualitet?
Kan man ha sex med någon av samma kön utan att vara homosexuell?
Uttrycket queer, vad innebär det? Ta reda på fakta och diskutera.
Spelar det någon roll vad andra anser om din sexualitet?

Förslag på reflekterande övning:

Du arbetar på ungdomsmottagningen och får Simons fråga "Men alltså, det är int´ jag som är bög, eller hur?". Vad svarar du?
Du skriver svar i en frågespalt. Någon skriver "Jag tror att jag är homosexuell, vad ska jag säga till mina kompisar?" Vad svarar du?
Hur ska man få alla att känna sig trygga och inkluderade i en grupp oavsett sexuell läggning, könsuttryck eller könsidentitet? Diskutera i mindre grupper och gör en handlingsplan.

Förslag på praktiska övningar:

Oavslutade meningar (se bilaga 1)
Sant eller Falskt? (se bilaga 7)

Sant eller Falskt?

Lesbiska är alltid mer manliga än andra tjejer. (*Falskt*).
Bögar är mer alltid feminina än andra killar. (*Falskt*).
Man kan se någons sexuella läggning på kroppsspråket. (*Falskt*).
I min bekantskapskrets eller på min ort finns det inga homosexuella. (*Falskt*).
Homosexuella killar vill ligga med alla killar om de bara får en chans. (*Falskt*).
Man kan ha sex med någon av samma kön utan att vara homosexuell. (*Sant*).
Det är individuellt hur intresserad man är av sex oavsett sexuell läggning. (*Sant*).
Man uppskattar att 5–10 procent av ett lands befolkning är homosexuella. (*Sant*).

Pinigt & Pirrigt 1: "Bara hängla lite"

Förslag på samtalsöppnare:

Vad säger den svenska lagstiftningen om sexuella övergrepp?

Diskutera traditionella könsroller.

Vad innebär begreppet genus eller se även under allmänna diskussionsfrågor.

Använd övningen Sant eller Falskt (se nedan) som samtalsöppnare.

Förslag på diskussionsfrågor kopplade till filmen:

Vad tycker ni att Johan ska göra om han inte vill ha sex? Vad kan han säga?

Vad tycker ni att Johan ska göra i situationen om han vill ha en seriös relation med tjejen i filmen?

Alexandra vill ha sex med Johan men tar inte reda på vad han vill. Hur kunde hon ha gjort det annorlunda?

Om det var Johan som gjorde det som Alexandra gör nu och han knäppte upp hennes byxor istället, hur skulle du se på situationen då?

Om Johan istället drog ner gylfen på en kille. Hur skulle du se på situationen då?

Vad tror ni att Johan säger till sina kompisar efteråt? Se filmssluten och diskutera.

Vad tror ni att Alexandra säger till sina kompisar efteråt? Se filmssluten och diskutera.

Förslag på allmänna diskussionsfrågor:

Genus och maktförhållanden på strukturell nivå och individnivå. Kolla upp och diskutera.

Ge exempel på traditionella könsroller. Vad är manligt, vad är kvinnligt? Diskutera.

Förväntas kvinnor och män vara/bete sig olika t.ex. i en sexuell situation? Diskutera.

På vilka sätt kan man göra klart att man inte vill? Är det skillnad för killar och tjejer?

Finns det tillfällen när det kan kännas svårare att säga nej? Är det skillnad för killar och tjejer?

Hur vet man om den andra vill? Vad tycker du att man ska göra om man är osäker på att den andra verkligen vill ha sex?

Hur säger man att man inte vill utan att såra den andra?

Vad är så kallat gråzonssex?

När är något ett sexuellt övergrepp?

När blir något till ett sexuellt övergrepp?

Vad är okej sex?

Förslag på reflekterande övning:

Är situationen i filmen ett exempel på ett sexuellt övergrepp? Vad tänker du? Kolla upp vad lagen säger.

Om man verkligen är kär då vill man/ska man ha sex. Reflektera över påståendet.

På vilka sätt kan man göra klart att man inte vill? Ge förslag.

Förslag på praktiska övningar:

One-liners

(se bilaga 6)

Sant eller Falskt?

(se bilaga 7)

Listan: Gör en lista på vad som är "okej sex"? Jämför med listan på webbsidan okejsex.nu.

(se bilaga 8)

Sant eller Falskt?

Sex med någon du är tillsammans med kan inte vara ett övergrepp. (*Falskt*).

Killar kan inte bli våldtagna. (*Falskt*).

Det är individuellt hur intresserad man är av sex oavsett om man är tjej eller kille. (*Sant*).

Att hångla betyder inte ja till samlag (*Sant*).

Könsrollen omfattar bl.a. föreställningar om hur relationen mellan könen bör vara. (*Sant*).

Att hångla betyder inte ja till samlag (*Sant*).

Pinigt & Pirrigt 2: “Glow in the dark”

Förslag på samtalsöppnare

Smittskyddslagen. Vad säger lagen om vad man ska göra om man är smittad?

Smittskyddslagen om hiv.

Hiv-globalt. Hur ser det ut i världen och speciellt i länder som vi svenskar ofta reser till?

Riskbeteende (t.ex. alkohol, droger, frånvaro av social kontroll).

Använd övningen Sant eller Falskt (se nedan) som samtalsöppnare.

Förslag på diskussionsfrågor kopplade till filmen:

Har Emma något ansvar om hon har en könssjukdom? Diskutera.

Emma i filmen tog många risker. Diskutera hennes riskbeteende.

Emma säger i filmen: ”Man måste ta chansen när man är på semester.” Är det vanligt att man ändrar beteende när man är utomlands? Diskutera.

Diskutera alternativen på filmsluten.

Förslag på allmänna diskussionsfrågor:

Alkohol och sex – diskutera kombinationen.

Vad ska man göra om man själv har en könssjukdom men den andra inte vill använda kondom? (Se även alternativet 4-hörnsövning).

Vad har man för ansvar om man har en könssjukdom? Läs Smittskyddslagen.

Hiv i Sverige – ta fram statistik.

Det är vanligt att man inte skyddar sig när man är kär i någon och vill känna sig ”nära” - vad tänker du om det?

Många tar fler sexuella risker utomlands än i sina hemmiljöer. Vilka faktorer tror du har betydelse för ett sådant beteende?

Förslag på reflekterande övning:

Vad tycker du att Emma borde säga/göra? Skriv ett eget slut på filmen.

Ge förslag på hur man föreslår kondom.

Hur skulle Emma kunna framföra att hon vill använda kondom? Ge Emma tips eller förslag på repliker!

Att man är full är en av de vanligaste förklaringarna på varför man inte har skyddat sig.

Förmodligen kommer Emma gå ut igen och festa och träffa någon som hon vill ha sex med.

Hur ska hon göra för att hon och hennes tillfällige partner ska använda kondom? Hjälp Emma med att göra en handlingsplan.

I filmen vet hela kompisgänget att det är vanligare med hiv i landet som de besöker, och ändå så ser de att deras kompis utsätter sig för fara. Vad tycker du att kompisarna skulle ha gjort?

Förslag på praktiska övningar:

4-hörnsövning

(se bilaga 2)

One-liners

(se bilaga 6)

Klamydiafrågesport

(se bilaga 5)

Sant eller Falskt?

(se bilaga 7)

Sant eller falskt?

Hiv smittar lätt via kyssar. (*Falskt. Hiv smittar via samlag, sprutor och blod.*)

Man har hittat ett botemedel mot hiv. (*Falskt. Men det finns numera bromsmediciner.*)

Klamydia anses vara en allmänfarlig sjukdom. (*Sant. Klamydia är en av de sexuellt överförbara infektioner (STI) som omfattas av Smittskyddslagen eftersom klamydia kan ge komplikationer t.ex. sterilitet.*)

Pinigt & Pirrigt 3: "Du käkar väl p-piller?"

Förslag på samtalsöppnare:

Svensk Abortlagstiftning.

Preventivmedel.

Så här går det till när man söker för abort.

Använd övningen Sant eller Falskt (se nedan) som samtalsöppnare.

Förslag på diskussionsfrågor kopplade till filmen:

Om tjejen i filmen blir gravid så bestämmer hon om hon vill ha barnet eller inte. Hur kan Simon förhålla sig till det?

Kunde Simon ha gjort på något annat sätt för att slippa ångest efteråt?

"Alla tjejer käkar p-piller." Det trodde också Simon. Vad tänker du om det?

Både tjejen och Simon kanske bar på en könssjukdom. Ge förslag på bra sätt att föreslå kondom.

Diskutera filmens alternativa slut.

Förslag på allmänna diskussionsfrågor:

Vem har rätten att bestämma beslutet om abort eller inte?

Vems ansvar är det att skydda sig?

Är det tjejen skyldighet/ansvar att inte bli gravid?

Vilka alternativ har man som kille om man inte vill ha barn?

Hur vet man om någon har en könssjukdom? Kan man räkna ut sannolikheten?

Är det riskfritt att ha oskyddat sex om man bara har sex med folk från sin umgängeskrets?

Kan man ta för givet att tjejer käkar p-piller?

Förslag på reflekterande övning:

Om Simon fick en ny chans, vad tycker du att han borde ha gjort från början? Skriv eller diskutera nya repliker till honom.

Vad tycker du att Simon borde säga och göra nu? Skriv ett eget slut på filmen.

Du är relationsexpert. Skriv ett brev till Simon om vad du tycker att han borde göra om det visar sig att tjejen är gravid. Och vad han borde tänka på till nästa gång.

Du är relationsexpert. Skriv ett brev till tjejen i filmen om vad du tycker att hon borde göra om det visar sig att hon är gravid. Och om hon inte är gravid, vad du anser att hon borde göra/tänka på till nästa gång.

Förslag på praktiska övningar:

Debattövning med tilldelade åsikter

(se bilaga 3)

One-liners

(se bilaga 6)

Sant eller Falskt?

(se bilaga 7)

Listan: Gör en lista på vad som är "okej sex"? Jämför med listan på webbsidan okejsex.nu.

(se bilaga 8)

Sant eller Falskt?

Man ska ta ett dagen-efterpiller/akut p-piller inom 72 timmar för att vara säker på att det inte blir en graviditet. (*Sant*).

En tjej blir bara gravid om killen får utlösning inne i henne. *(Falskt. Det kan följa med spermier i försatsen. För att inte riskera bli oönskat gravid ska man använda kondom under hela samlaget eller använda ett annat preventivmedel).*

Om man använder ett dagen-efter/akut p-piller så gör man en abort. *(Falskt. Ett akut p-piller stoppar eller skjuter fram en ägglossning, men om man redan är gravid när man tar pillret så förblir man gravid. Därför är det viktigt att ta det så snabbt som möjligt efter oskyddat samlag. Akut p-piller är en nödlösning om man haft oskyddat samlag och kan fås gratis på de flesta ungdomsmottagningar).*

Klamydia anses vara en allmänfarlig sjukdom. *(Sant. Klamydia är en av de sexuellt överförbara infektioner som omfattas av Smittskyddslagen eftersom klamydia kan ge komplikationer t.ex. sterilitet).*

Folk man känner har inga könssjukdomar. *(Falskt).*

Klamydia kanske är lite jobbigt men det är helt ofarligt. *(Falskt. Se Smittskyddslagen).*

Man kan se på en person om den har en könssjukdom eller inte. *(Falskt).*

Pinigt & Pirrigt 4: "Man måste ju va schysst"

Förslag på samtalsöppnare:

Rätten till sin egen kropp.

Rätten att säga nej.

Sex mot ersättning /prostitution.

Sexualbrottslagen. Att utnyttja någon i en beroendeställning.

Gruppsyck.

Använd övningen *Sant eller Falskt* (se nedan) som samtalsöppnare.

Förslag på diskussionsfrågor kopplade till filmen:

Carros gäng verkar ha gjort så här förut. Är det vanligt förekommande att man har sex mot ersättning? Diskutera.

Carro verkar osäker och ängslig när hon är hos Samme. Vilket råd skulle du vilja ge henne.

Vad tycker du att Carro ska göra om hon ångrar sig?

Hur skulle du se på situationen om det var Carro köpte ut till Samme? Hur tror du att hon ville att han skulle ersätta henne för den tjänsten?

Blir Carro utnyttjad? Blir Samme utnyttjad? Vad tycker du?

Gör Carros kompisar sig skyldiga till något brott i filmen? Kolla upp och diskutera.

Samme har fått en ganska osympatisk roll i filmen. Vad tycker du?

Diskutera filmens alternativa slut.

Förslag på allmänna diskussionsfrågor:

Vad är okej sex? När är det inte okej?

Vad kan sex mot ersättning innebära?

Hur kan man hantera gruppsyckssituationer liknande den i filmen?

Vad gör man om man har gjort något (en sexuell handling) som man ångrar?

Förslag på reflekterande övning:

Vad tycker du att Carro borde säga/göra? Skriv ett eget slut på filmen.

Vad tycker du att Carro borde säga till sina vänner? Skriv förslag!

Du vill ställa upp för dina vänner och vara schysst? Vad får en vänskap kosta?

Din kompis gör något på internet t.ex. tar lättklädda bilder på sig själv och får något för det.

Vilket råd vill du ge till din kompis?

Förslag på praktiska övningar:

One-liners

(se bilaga 6)

Sant eller Falskt?

(se bilaga 7)

Listan: Gör en lista på vad som är "okej sex"? Jämför med med listan på webbsidan okejsex.nu.

(se bilaga 8)

Sant eller Falskt?

Samme är en ingen langare eftersom han är nästan jämnårig. (*Falskt*).

Det är olagligt om en 20-årig kille ger en 14-årig kille en dyr jacka mot att 14-åringen klär av sig naken inför en webbkamera. (*Sant*).

Killar vill alltid ha sex. (*Falskt*).

Det är olagligt att köpa sex men inte att sälja sex. (*Sant*).

BILAGA 1

OAVSLUTADE MENINGAR*

(Till Pinigtfilm 1,2, 3 och 6)

Syfte med övningen: Att skapa underlag för en diskussion omkring förväntningar. Diskussionen kan därmed genomföras utan att deltagarna behöver gå in på personliga erfarenheter, vilket i detta sammanhang kan vara mycket känsligt.

Målet med övningen är att avdramatisera förväntningarna på den sexuella debuten eller laddade ämnen som sexuella preferenser och könsuttryck.

Praktiskt genomförande: Deltagarna kan själva i grupper skriva oavslutade meningar med ett öppet slut omkring filmens tematik. Exempelvis: "Om man inte har haft sex så tror man kanske att..." Samtalsledaren samlar sedan in meningarna och läser upp dem. Deltagarna får avsluta alla meningarna skriftligt enskilt. Diskutera sedan i smågrupper de olika svaren och hur de kan spegla förväntningar, förhoppningar och rädslor. Detta kräver dock en grupp med en tillåtande och trygg atmosfär. Viktigt är också att inte gå in på personliga och privata erfarenheter.

Exempel på oavslutade meningar:

Initiativ till sex ska tas av...
En kille som har sex förväntas...
En tjej som har sex förväntas...
Alla tror att första gången (sexualdebuten) ska vara...
Det viktigaste första gången (sexualdebuten) är...
Anna borde ha...
Simon borde ha...
Homosexuell är du om du...
Heterosexuell är du om du...
Bisexuell är du om du
Om din vän kommer ut som homosexuell bör du..
Om en kille har stånd så är det för att.....
Det syns på en tjej att hon är lesbiskt när hon.....
Det syns på en kille att han är bög om han.....

* Från Värsta Sexets lärarhandledning. Västerbottens läns landsting 2006
Utformning: Maria Wester, Amanda Kernell

BILAGA 2

FYRAHÖRNSÖVNING*

(Till Pinigtfilm 1, Pinigt och Pirrigt 2)

Syfte med övningen: Tänka efter och ta ställning.

Målet med övningen är att inbjuda till samtal och träna sig i att motivera sina ståndpunkter. Målet är också att skapa ett klimat där det är möjligt att byta ståndpunkt genom att lyssna och låta sig påverkas av andras argument, men också att vidhålla sin egen ståndpunkt.

Praktiskt genomförande: I en fyrahörnsövning är svarsalternativen representerade av rummets fyra hörn. Det fjärde hörnet är alltid öppet för de svar och tankar som inte ryms inom de andra tre angivna svarsalternativen. Samtalsledaren ställer en fråga högt till gruppen, till exempel: ”Varför tror ni att en del är fulla första gången de har sex/samlag?”. Presentera svarsalternativen genom att gå till respektive hörn och förklara varje åsikt.

1. Det är bara efter man har druckit som man vågar.
2. Man träffar mest folk på fester och det är då det händer.
3. Man tappar omdömet och går med på vad som helst.
4. Öppet hörn.

Det finns inget svar som är mer rätt än något annat. Uppmuntra deltagarna att välja själva. Det öppna hörnet är inte ett ”jag vet inte-hörn”. Det är för dem som inte vill välja de andra tre, utan något annat. Deltagarna ska få ganska kort betänketid och man får byta hörn efter att ha hört andras argument. Om någon står ensam i ett hörn så bör samtalsledaren ställa sig där med eleven så att han eller hon inte känner sig utsatt. Låt sedan varje hörngrupp prata ihop sig och presentera sina argument för de andra. Stora grupper kan delas in i mindre. Samtalsledaren pratar med dem som eventuellt står ensamma i ett hörn. När åsikterna presenteras så ska de inte angripa andra eller angripas av andra. I det öppna hörnet bör alla som vill få komma till tals, eftersom det kan innehålla många olika åsikter. Betona vikten av att alla lyssnar på den/de som talar.

* Från Värsta Sexets lärarhandledning. Västerbottens läns landsting 2006
Utformning: Maria Wester, Amanda Kernell

BILAGA 3

DEBATTÖVNING MED TILLDELAD ÅSIKT*

(till Pinigtfilm 2, Pinig och Pirrigt 3)

Syfte med övningen: Att tänka efter, ta ställning och öva sig i att argumentera.

Målet med övningen är att generera kunskap om preventivmedel och ansvarstagande samt att bearbeta de föreställningar om som den enskilde har om detta. Öva sig i att diskutera och argumentera och se skillnad på sakliga och emotionella argument och därigenom också se vad som övertygar.

Praktiskt genomförande: Dela in gruppen/klassen i två delar. Ge varje halva en åsikt de ska försvara. Till exempel: *"Det är bådass ansvar att skaffa, föreslå och använda preventivmedel, eftersom ingen vet när det kan bli aktuellt"* respektive *"Preventivmedel signalerar omoral och att man förväntar sig att ha sex"*. Låt halvorna ta fram fakta och alla argument de kan för sin ståndpunkt och också se vilken typ av argument det är. Det är tillåtet att ha alla typer av argument – utom personangrepp. Detta kan kräva lite tid, till exempel för att ta reda på fakta om hur olika preventivmedel fungerar, dels som skydd mot graviditet, dels som skydd mot sexuellt överförbara infektioner. Varje halva ska också tillsammans göra ett inledningsanförande på några minuter. Låt sedan gruppen välja tre-fyra personer som ska sitta i en paneldebatt. Resten av gruppen är publik. Placera de sex-åtta debattörerna så att de sitter med ansiktena mot publiken. Bestäm hur lång debatten ska vara, förslagsvis en halvtimme. Utse en samtalsledare eller agera själv samtalsledare. Båda grupperna, eller en i varje grupp, får sedan framföra sitt inledningsanförande, varvid själva debatten startar. Samtalsledaren fördelar ordet och tar eventuellt också in publikens frågor och kommentarer, samt håller koll på tiden. När debatten avslutas får deltagarna enskilt skriva ner vilka argument de tyckte var övertygande och varför. Detta kan bearbetas i diskussioner och kan även innebära att deltagarna måste ta rätt på mer information om preventivmedel och skydd.

* Från Värsta Sexets lärarhandledning. Västerbottens läns landsting 2006
Utformning: Maria Wester, Amanda Kernell

BILAGA 4

KONDOMLINJEN

(Till Pinigtfilm 1,2 och 5)

Syfte med övningen: Generera mer kunskap om kondomer och kondomanvändning och skapa reflektion kring ansvar om skydd samt strategier.

Målet med övningen är att deltagarna ska ha alla riktiga fakta omkring handhavande av kondomer. Deltagarna ska ha en egen strategi för när och hur man kan föreslå kondom och hur man ska göra för att verkligen få det genomfört.

Praktiskt genomförande: Dela ut lappar för varje steg i hur man använder en kondom. Be deltagarna i grupper lägga ut lapparna i den ordning som de tycker att allt borde göras. Gå sedan igenom stegen och passa på att ge fakta om kondomer. När ska man skaffa kondom? Var? Hur förvarar man kondomerna? Hur ser man till att de inte går sönder? Hur trär man på en kondom? Var kastar man kondomen? Vilka steg i kondomlinjen är svårast? Låt deltagarna komma med förslag. Diskutera sedan: Hur och när kan man komma överens om att använda kondom? Hur använder man en kondom på säkrast möjliga sätt? Vilka strategier kan man ha bestämt sig för redan innan för att se till att man använder kondom?

Lapparna i kondomlinjen samt ett möjligt förslag på ordningsföljd:

SKAFFA KONDOM

KRAMAS, KYSSAS, SMEKAS

UPPHETSAD

STÅND

KOMMA ÖVERENS OM ATT ANVÄNDA KONDOM

TA FRAM KONDOMEN

ÖPPNA FÖRPACKNINGEN

RULLA UT KONDOMEN EN LITEN BIT FÖR ATT KOLLA ÅT VILKET HÅLL DEN SKA RULLAS PÅ
KLÄM FÖRSIKTIGT UT LUFTEN UR DEN LILLA BEHÅLLAREN LÄNGST UT PÅ KONDOMEN

DRA TILLBAKA FÖRHUDEN – OM MAN HAR FÖRHUD – EN BIT

RULLA PÅ KONDOMEN HELA VÄGEN NER

SAMLAG

UTLÖSNING

HÅLL I KONDOMEN VID PENISROTEN

DRA UT PENISEN

STÅNDET GÅR NER

TA AV KONDOMEN

KNYT IHOP KONDOMEN

KASTA KONDOMEN

BILAGA 5

KLAMYDIAFRÅGESPORT

(Till Pinigt & Pirrigt 2)

Syfte med övningen: Generera mer kunskap om klamydia, smittskyddslagen, testning och konsekvenser.

Målet med övningen är att deltagarna efter frågesporten ska känna till symtom, hur det smittar, hur man kan undvika smitta, vad man gör om man tror att man är smittad, hur ett klamydiatest går till, vad som händer om man är smittad och vilka komplikationer klamydia kan ge.

Praktiskt genomförande: Dela upp klassen/gruppen i lag och håll i en frågesport om klamydia. Fråga om symtom, hur det smittar, hur man testar sig, vad det kostar att testa sig, vad man gör om man är smittad och vilka komplikationer klamydia kan ge.

Exempel på frågor till frågesporten:

Fråga: Vad är dom vanligaste symtomen på klamydia? Hur vet man att man har klamydia?

Svar: Ofta inga symtom. Ungefär 50 % av männen och cirka 70 % av kvinnorna är utan symtom. Symtom för tjejer: Sveda/smärta när man kissar, ofta kissnödig, ökade/onormala flytningar, mellanblödningar, samlagsblödningar, magsmärtor, samlagssmärtor. Symtom för killar: Sveda/smärta när man kissar, ofta kissnödig, flytningar från urinröret, svullnad/värk i pungen.

Fråga: När ska man gå och testa sig?

Svar: Så fort man har haft sex med en ny partner.

Fråga: Hur snabbt efter att man eventuellt blivit smittad kan man testa sig?

Svar: Tidigast efter 1 vecka.

Fråga: Hur smittas man?

Svar: Analt, vaginalt och oralt samlag.

Fråga: Var i kroppen kan man ha klamydia?

Svar: Slidan, urinröret, munnen, analen, ögonen (alla ställen med slemhinnor).

Fråga: Var testar man sig?

Svar: Ungdomsmottagning, hälsocentral, Hud- och STD-mottagning, www.klamydia.se

Fråga: Hur går klamydiatestet vanligtvis till?

Svar: Urinprov för killar. Tjejer lämnar urinprov + prov tas med hjälp av en liten borste som förts in i slidan.

Fråga: Vad kostar det att testa sig?

Svar: Ingenting.

Fråga: Vad händer om man är smittad?

Svar: Gratis antibiotika och smittspårning.

Fråga: Vad är smittspårning?

Svar: Vid smittspårning kartläggs alla sexkontakter de senaste 12 månaderna. Sedan kontaktas de via brev/telefon och följs upp så att de blir provtagna. Kontakterna får inte veta vem som uppgivit deras namn, om den smittade personen inte själv berättat det för dem.

Fråga: Varför anses klamydia vara en allmänfarlig sjukdom?

Svar: Både tjejer och killar kan riskera att bli sterila och barnlösa av sjukdomen.

BILAGA 6

”ONE-LINERS”

(Till Pinigtfilm 1,3 och 4, Pinigt & Pirrigt 1, 3 och 4)

Syfte med övningen: Tänka efter och ge möjlighet att göra en handlingsplan för hur man som individ kan säga ja och nej till sex samt hur man föreslår kondom. Och även ge möjlighet att skapa reflektion kring sociala koder och normer och hur de förhåller sig till genus och sexualitet.

Målet med övningen är att alla elever/deltagare efter övningen har egna färdiga repliker och strategier de kan använda för att kommunicera kring sex eller inte sex och om kondomer i en framtida sexuell situation. Med perspektivbyten ska övningen därutöver ha skapat reflektion kring sociala koder och normer och hur de förhåller sig till genus och sexualitet. Detta har skett genom att deltagarna själva skapat repliker som kan sägas också av någon med ett annat kön eller social status än de själva.

Praktiskt genomförande: Sätt deltagarna i grupper om 4-5 personer. De ska tillsammans hitta på repliker till följande givna situationer. Inga repliker är förbjudna – men replikerna diskuteras efteråt utifrån tänkbara realistiska konsekvenser av varje replik.

Varje grupp ska skriva ner minst 3 svar per grupp. Be dem skriva ner de första förslag de kommer på och inte självcensurera. Det gör inget om förslaget är dåligt. Det kommer ändå en bra diskussion utifrån det. Be också varje grupp att skriva plus och minus med varje replik. Vad som är ett plus och ett minus har att göra med hur man tror att den andra personen tar emot repliken. Om man säger något väldigt grovt eller provocerande så kan ett minus vara att personen kanske går. Medan om man till exempel är väldigt ärlig så kan ett möjligt plus vara att den andra personen gillar en mer.

Fråga 1

Du hånglar med en person som vill ha sex/samlag men du vill bara hångla, vad säger du?

Skriv 4 olika förslag; ett blygt, ett romantiskt, ett ”dirty” och ett ”säg inte”. Plus och minus ska skrivas till alla förslag.

Fråga 2

Du hånglar med en person och vill gärna ha sex, men är osäker på om den andra personen vill det, vad säger du?

Skriv 4 olika förslag; ett blygt, ett romantiskt, ett dirty och ett ”säg inte”. Plus och minus ska skrivas till alla förslag.

Fråga 3

Du ska just gå igång med att ha sex med en person och vill gärna använda kondom eller slicklapp, vad säger du?

Skriv 4 olika förslag; ett blygt, ett romantiskt, ett ”dirty” och ett ”säg inte”. Plus och minus ska skrivas till alla förslag.

Be varje grupp välja ut sina favoritförslag i varje kategori och sedan utse olika personer i gruppen som läser upp varje förslag tillsammans med plus och minus med förslaget. Diskutera varje förslag utifrån frågan: ”Uppnår du vad du vill om du säger så här?” Ta eventuellt in kommentarer från hela klassen/gruppen om ytterligare fördelar och nackdelar med förslaget.

BILAGA 7

SANT ELLER FALSKT?

(Till alla Pinigt och Pinigt & Pirrigtfilmer)

Syfte med övningen: Undersöka och avfärda myter och rätta till majoritetsmissförstånd samt att servera fakta på ett sätt som involverar deltagarna.

Målet är att övningen ska rätta till vanliga majoritetsmissförstånd och skapa klarhet omkring myter som ofta skapar onödigt rädsla eller oro samt i vissa fall bekräfta misstankar eller farhågor. Deltagarna ska efter övningens slut ha en bättre och sannare helhetsbild kring sexuell hälsa, könssjukdomar, preventivmedel och kroppens funktioner.

Praktiskt genomförande: Samtalsledaren läser upp ett påstående och de deltagare som tror att påståendet är sant räcker upp handen. De som tror att påståendet är falskt sitter kvar med handen nere. Påpeka gärna innan att ingen kommer att utpekas eller utfrågas om vad/hur de har gissat och att deltagarna inte heller själva får kommentera vem som gissade rätt och vem som gissade fel. Övningens mål är att se hur utbredda myterna är i ett större perspektiv och förmedla kunskap. Det gör alltså inget om man gissar fel. Prova gärna ett testpåstående först för att se att alla har förstått reglerna. Efter varje påstående avslöjar samtalsledaren om påståendet är sant eller falskt. Samtalsledaren har då möjlighet att presentera fakta eller statistik om hur det verkligen ser ut – och eventuellt också prata om var myterna egentligen kommer ifrån eller hur de påverkar oss. Här nedanför finns ett antal förslag på påståenden, både fristående och kopplade till specifika pinigtfilmer.

Exempel på påståenden:

- **(Alla) Killar vill alltid ha sex.** *(Falskt. Men de förväntas vilja det. Därför kan det vara svårt att säga nej).*

- **Om man onanerar mycket kan man bli sjuk.** *(Falskt. Det är nyttigt. Man får fler endorfiner i kroppen som gör en glad och avslappnad).*

- **De flesta ungdomar i Sverige har haft sex när de börjar gymnasiet.** *(Falskt. Ca 1/3 har haft sex när de börjar gymnasiet och 2/3 när de går ut gymnasiet).*

- **Ett vanligt samlag pågår i genomsnitt några minuter.** *(Sant. 5-7 minuter om man pratar själva samlaget. Men sex i en vidare bemärkelse kan man så klart ha längre tid. Sex kan ju vara så många saker).*

- **Det är vanligt med analsex bland par i Sverige.** *(Falskt. Nej inte så vanligt. Hitta statistik!).*

- **En tjej blir bara gravid om killen får utlösning inne i henne.** *(Falskt. Det kan följa med spermier i försatsen. För att vara säker och helt skyddad ska man använda kondom under hela samlaget eller använda ett annat preventivmedel).*

- **Klamydia anses vara en allmänfarlig sexuellt överförbar infektion (STI).** *(Sant. Klamydia är en av de sexuellt överförbara infektioner som omfattas av Smittskyddslagen eftersom en obehandlad klamydia kan göra att man inte kan få barn).*

- Det är farligt för killar att ha stånd för länge.

(Falskt. Man kan ibland få det som kallas för "blue balls", en slags kramp i pungen. Det är inte farligt och går över så snart ståndet avtar).

- Om man använder ett akut-p-piller/dagen efter-piller så gör man en abort. *(Falskt. Ett akut-p-piller stoppar eller skjuter fram en ägglossning, men om man redan är gravid när man tar ett akut-p-piller förblir man gravid. Därför är det viktigt att ta det så snabbt som möjligt efter oskyddat samlag. Akut-p-piller är en nödlösning om man haft oskyddat samlag och kan fås gratis på de flesta ungdomsmottagningar **eller köpas på apotek**).*

- Nästan alla tjejer blöder första gången de har samlag. *(Falskt. Under 50 % blöder).*

- Tjejer ska kissa efter sex för att inte få könssjukdomar. *(Falskt. Men om en tjej inte kissar efter samlag kan hon lättare få urinvägsinfektion).*

- Tjejer onanerar inte. *(Falskt).*

- Klitoris enda fysiska funktion är att framkalla njutning hos tjejer. *(Sant. Klitoris motsvarar ollonet på en kille och är ungefär lika känsligt).*

- Mödomshinnan är ingen hinna utan bara ett litet hudveck. *(Sant. Det är ingen hinna som går sönder. Vid en gynekologisk undersökning kan man inte se **vem som har haft och vem som inte har haft sex/samlag**).*

- Könssjukdomar smittar vid oralsex. *(Sant).*

- Tjejer som har sex med tjejer kan skydda sig med kondom. *(Sant. Om man klipper upp en kondom kan man använda den som en slicklapp).*

- Man har hittat ett botemedel mot aids. *(Falskt. Det finns bromsmediciner mot hiv vilket innebär att de förhindrar utveckling till aids).*

- Hiv smittar lätt via kyssar. *(Falskt. Hiv finns främst i blod, sperma och slidsekret och kan föras över genom: Oskyddade samlag, när man delar sprutor och/eller injektionsnålar. Blodtransfusioner, blodpreparat och transplantation av organ, från mor till barn. I Sverige testas blod innan blodöverföring och transplantation. I samband med graviditet kan barnet och mamman få medicinsk behandling).*

- Det syns och märks om man har en könssjukdom. *(Falskt. Inte utseendemässigt men vid undersökning eller vid sex kan man se t.ex. blåsor, vårtor eller flytning.)*

- Många använder inte kondom vid tillfälliga sexuella kontakter. *(Sant).*

- Om en kille har stånd så är det alltid för att han är upphetsad/vill ha sex. *(Falskt.)*

- Det kan vara farligt för en tjej att ha samlag om hon har mens. *(Falskt. Det är inte farligt).*

- Folk som är attraktiva har inga könssjukdomar. *(Falskt).*

- **Man kan se någons sexuella läggning på kroppsspråket.** *(Falskt. Sexuell läggning och könsuttryck är inte samma sak).*
- **Homosexuella är mycket mer intresserade av sex.** *(Falskt).*
- **Homosexuella killar vill ligga med alla killar om de bara får en chans.** *(Falskt).*
- **Samme i filmen "Man måste ju va schysst" är en ingen langare eftersom han är nästan jämnårig.** *(Falskt).*
- **Det är olagligt om en 20-årig kille ger en 14-årig kille en dyr jacka mot att 14-åringen klär av sig naken inför en webbkamera.** *(Sant).*
- **Killar vill alltid ha sex.** *(Falskt).*
- **Könsrollen omfattar bl.a. föreställningar om hur relationen mellan könen bör vara.** *(Sant).*
- **Det är olagligt att köpa sex men inte att sälja sex.** *(Sant).*

BILAGA 8

UTDRAG FRÅN TEXT PÅ WEBBSIDAN OKEJSEX.NU

Okej sex är:

- Något som både du och din partner njuter och mår bra av.
- Något som du själv bestämmer dig för att göra när du är redo.
- Något som du kan säga nej till eller avbryta när du vill. Även om ni redan börjat hångla.
- Säkert. Både du och din partner har ansvar för att ni skyddar er mot könssjukdomar och oönskad graviditet.

Sex är inte okej om:

- Du känner dig tvingad eller pressad till det.
- Det får dig att känna dig ledsen eller utnyttjad.
- Du gör det bara för att ”alla andra gör det”.
- Du egentligen inte vill, men gör det ändå för att få bekräftelse.

Det är viktigt att du känner dig respekterad i sängen. Om du är osäker på vad respekt i sängen är för någonting ska du fundera på om du litar på din sexpartner och på om ni kan kommunicera kring sex och närhet.

Fråga dig själv:

- Litar jag på att personen respekterar vad jag vill eller inte vill göra?
- Vågar jag prata med personen om säkert sex och preventivmedel?
- Vågar jag säga nej till sex?

Kom ihåg att den som verkligen tycker om dig respekterar din rätt att bestämma om och när du vill ha sex.

Kom ihåg:

- Att hångla betyder inte ja till sex.
- Att ha sex en dag betyder inte ja till sex nästa dag/gång.
- Att vara full betyder inte ja till sex.
- Att vara tillsammans med någon betyder inte ja till sex.
- Att följa med någon hem betyder inte ja till sex.
- Att inte skrika eller slåss betyder inte ja till sex.
- Att flirta betyder inte ja till sex.
- Att sova betyder inte ja till sex.
- Att inte säga nej betyder inte ja till sex.

